

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3733/2018
05.07.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића, Зоране Делибашић, Божицара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у парници тужиоца АА АД ..., чији је пуномоћник Бојан Узелац, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Марија Јоксовић, адвокат из ..., ради исплате по основу регреса, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Сомбору Гж 1388/17 од 22.02.2018. године, у седници већа одржаној дана 05.07.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Сомбору Гж 1388/17 од 22.02.2018. године.

УВАЖАВА СЕ ревизија туженог ББ из ... и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Вишег суда у Сомбору Гж 1388/17 од 22.02.2018. године тако што **СЕ ОДБИЈА** жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Врбасу П 706/2015 од 03.07.2017. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 72.946,20 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу П 706/2015 од 03.07.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је предложио да се обавезе тужени да му на име регреса исплати износ од 271.828,31 динара, са законском затезном каматом обрачунатом пропорционалном методом и то на износ од 242.270,28 динара почев од 04.07.2012. године па до исплате, а на износ од 29.558,03 динара почев од 30.09.2014. године па до исплате, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, као и да му надокнади трошкове парничног поступка, са законском затезном каматом обрачунатом пропорционалном методом од дана пресуђења, па до исплате, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом надокнади трошкове парничног поступка у износу од 49.500,00 динара, у року од осам дана од правноснажности пресуде, под претњом извршења.

Пресудом Вишег суда у Сомбору Гж 1388/17 од 22.02.2018. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је усвојена и пресуда Основног суда у Врбасу П 706/2015 од 03.07.2017. године преиначена на тај начин што је обавезан тужени да солидарно са туженом ВВ тужиоцу на име регреса исплати износ од 271.828,31 динара, са законском затезном каматом обрачунатом пропорционалном методом и то на износ од 242.270,28 динара почев од 04.07.2012. године па до дана исплате, а на износ од 29.558,03 динара почев од 30.09.2014. године па до дана исплате, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, као и обавезан тужени да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 42.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате, у року од осам дана под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу надокнади трошкове жалбеног поступка у износу од 42.474,00 динара, у року од осам дана под претњом принудног извршења.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Предложио је да се о ревизији одлучује на основу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку, ради уједначавања судске праксе.

Одредбом члана 404. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13/УС, 74/13-УС и 55/14 – у даљем тексту: ЗПП), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Према ставу 2. наведеног члана, о дозвољености и основаности ревизије из става 1. тог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

У конкретном случају, по оцени Врховног касационог суда, постоји потреба одлучивања о ревизији туженог као посебној ревизији ради уједначавања судске праксе у погледу исплате регресног захтева, због чега је на основу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући основаност ревизије у смислу члана 408. ЗПП Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ревизијом се посебно не указује на друге битне повреде парничног поступка из којих се овај ванредни правни лек може изјавити у смислу члана 407. став 1. тач. 2. и 3. наведеног закона.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 29.09.2011. године око 14,45 часова у ..., догодила се саобраћајна незгода на начин што је ВВ управљала путничким моторним возилом марке „...“ и кретала се коловозом улице ... од правца улице ... у правцу улице ..., те доласком до кућног броја ... вршила радњу скретања улево, с`тим да није пропустила путничко возило регистарских ознака ... којим је управљао ГГ и кретао се из супротног смера, а који је задржавао правац кретања, којом приликом је возило којим је управљала ВВ предњим левим делом путничког возила ударила у леви бочни део возила којим је управљао ГГ. Након незгоде од стране надлежне полицијске станице у Врбасу 02.10.2011. године, сачињен је записник о увиђају саобраћајне незгоде. Истим записником је констатовано да је ВВ власник путничког моторног возила којим је управљала, и које је у тренутку незгоде било осигурано код тужиоца по полиси осигурања од 20.10.2010. године, са роком трајања до 20.10.2011. године, коју је закључио тужени као уговарач. Путничко моторно возило којим је управљала ВВ је у моменту незгоде било формално регистровано на туженог, а који је исто у априлу месецу 2011. године продао ДД из У међувремену, ДД је неколико месеци пре предметне незгоде наведено возило „...“ продао ЂЂ - супругу ВВ, тако што је ЂЂ након сазнања да ДД продаје возило отишао до њега, којом приликом су уговарали продају и ЂЂ је на руке ДД предао износ од 650 евра на име купопродајне цене и преузео возило и кључеве од истог, саобраћајну дозволу и полису осигурања. Путничко возило „...“ је у тренутку незгоде било у власништву ЂЂ из ..., а спорном приликом је њиме управљала његова супруга ВВ, која у том тренутку није имала положен возачки испит. Пресудом Основног суда у Новом Саду, Судска јединица у Врбасу П 10964/11 од 17.05.2012. године тужени АА1 ДОО ..., је обавезан да тужиоцу ГГ, по његовој тужби од 02.12.2011. године, исплати материјалну и нематеријалну штету коју је претрпео критичном приликом, а која пресуда је преиначена пресудом Вишег суда у Смедереву Гж 1480/13 од 12.02.2014. године тако што је смањена висина тужбеног захтева. Тужилац је у складу са пресудом Вишег суда у Смедереву Гж 1480/13 од 12.02.2014. године на рачун пуномоћника оштећеног дана 30.09.2014. године уплатио износ од 29.558,00 динара који износ обухвата износ од 5.000,00 динара на име главног дуга, односно накнаде материјалне штете, и износ од 2.220,29 динара на име камате и износ од 29.337,14 динара на име трошкова поступка. Пресудом због изостанка Основног суда у Врбасу П 578/15 од 03.03.2016. године обавезана је тужена ВВ да овде тужиоцу на име регреса исплати износ од 271.828,31 динара, са законском затезном каматом на начин ближе описан у изреци пресуде, а која пресуда је постала правноснажна, с обзиром да ВВ није изјавила жалбу.

Одлучујући о тужбеном захтеву тужиоца, првостепени суд је на основу овако утврђеног чињеничног стања одбио тужбени захтев тужиоца налазећи да тужилац може основано истицати регресни захтев поводом исплате накнаде штете оштећеном лицу, само према лицу које је одговорно за насталу незгоду, али не и против туженог који није фактички власник возила којим је проузрокована материјална штета и који је доказао да је право својине пренео трећем лицу, а које је потом право својине пренео на супруга учеснице саобраћајне незгоде ВВ. С`тим

у вези, по закључку првостепеног суда тужени се не може сматрати власником и имаоцем предметног путничког возила као опасне ствари у смислу одредбе члана 178. Закона о облигационим односима, нити су у односу на истог испуњени услови за заснивање одговорности у смислу одредби члана 28. став 2. Закона о обавезном осигурању у саобраћају, као и у чл. 919. став 1, 414. став 1. и 423. став 1. ЗОО, због чега је одбио тужбени захтев тужиоца у односу на туженог ББ.

Другостепени суд је, одлучујући о жалби тужиоца, побијаном пресудом преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиоца са образложењем да се у овој правној ситуацији не може применити одредбе члана 176. Закона о облигационим односима, већ одредба члана 174. ЗОО, којом је предвиђено да за штету од опасне ствари одговара њен ималац, јер се сходно одредби члана 173. ЗОО опасном ствари сматра путничко возило. По закључку другостепеног суда одредбом члана 176. став 1. ЗОО је предвиђен изузетак од овог правила, да уместо имаоца ствари, а исто као и он одговара лице коме је ималац поверио ствар да се са њоме служи или лице које је иначе дужно да је надгледа, а није код њега на раду. Ценећи наведену одредбу постоји одговорност туженог као имаоца описане ствари, поред одговорности ВВ као лица које је критичном приликом у време саобраћајне незгоде управљала предметним возилом, а у односу на коју је донета пресуда на основу изостанка од 03.03.2016. године. Другостепени суд налази да је сходно цитираним законским одредбама на туженом и терет доказивања да је испуњен неки од услова предвиђених чланом 177. ЗОО који прописују ослобађање од одговорности имаоца опасне ствари, па како тужени до закључења главне расправе постојање ни једног од ових услова није доказао, то је обавезан да тужиоцу исплати штету коју је он исплатио трећем лицу, наступњем осигураног случаја - саобраћајне незгоде, коју је скривила тужена ВВ управљајући предметним путничким возилом, без саобраћајне дозволе, која је власништво туженог, те је одлучио као у изреци.

Међутим, по оцени Врховног касационог суда, на тако утврђено чињенично стање другостепени суд је погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 34. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да се право својине на покретној ствари стиче на основу правног посла и предајом те ствари у државину стицаоца. Одредбом члана 67. Закона о облигационим односима прописано је да закључење уговора не подлеже никаквој форми, осим ако је законом другачије одређено.

Дакле, како је возило покретна ствар, то је за стицање права својине потребно да је закључен правни посао и да је возило предато у државину стицаоца. Сходно начелу консесуализма предвиђеном у члану 67. став 1. ЗОО, такав правни посао не мора бити закључен у писменој форми. Сада важећи Закон о основама безбедности саобраћаја на путевима, прописује као један од услова да се возило упише у јединствени регистар возила и да се изда саобраћајна дозвола, да постоје докази о пореклу и власништву возила у писаној форми, док Закон о обавезном осигурању у саобраћају у члану 32. прописује да ако се у току важења

уговора о осигурању од аутоодговорности промени власник моторног возила, права и обавезе из тог уговора прелазе на новог власника и трају до истека текућег периода осигурања.

Имајући у виду изнето, не може се прихватити закључак другостепеног суда да с обзиром да је из саобраћајне дозволе утврђено да је возило регистровано на туженог, да је он самим тим и власник возила и солидарно одговоран за насталу штету осигуравачу.

Наиме, полазећи од одредбе члана 34. Закона о основама својинскоправних односа, те члана 454. став 1. Закона о облигационим односима којом је прописано да се уговором о продаји обавезује продавац да пренесе на купца право својине на ствари и да му у ту сврху ствар преда, произлази да је за закључење уговора о купопродаји покретних ствари довољна предаја ствари, односно да се право својине стиче предајом те ствари и да за пуноважност закључења уговора о продаји покретних ствари није обавезна писмена форма, како то погрешно закључује другостепени суд у побијаној пресуди, већ је довољно и усмена сагласност о битним елементима уговора. Из овако закљученог усменог уговора о купопродаји предметног моторног возила, правилно првостепени суд закључује да се тужени не може сматрати власником и имаоцем предметног путничког возила као опасне ствари у смислу одредбе члана 178. ЗОО, нити да су у односу на њега испуњени услови за заснивање одговорности у смислу одредбе члана 28. став 2. Закона о обавезном осигурању у саобраћају, као и чл. 919. став 1, 414. став 1. и 423. став 1. ЗОО, с`обзиром да тужилац може основано истицати регресни захтев поводом исплате накнаде штете оштећеном лицу само према лицу које је одговорно за насталу незгоду, а не и против туженог који није фактички власник возила којим је проузрокована материјална штета, а који је у току поступка доказао да је право својине пренео трећем лицу, које је потом право својине пренео на супруга учеснице саобраћајне незгоде - ВВ. Осим тога, члан 32 Закона о обавезном осигурању у саобраћају прописује да ако се у току важења уговора о осигурању од аутоодговорности промени власник моторног возила, права и обавезе из тог уговора прелазе на новог власника и трају до истека текућег периода осигурања, што даље значи да су наведена права без постојања писменог уговора о купопродаји и регистрацији истог на новог власника прешла са туженог на новог власника. Полазећи од изложеног, Врховни касациони суд налази да је жалба тужиоца изјављена против првостепене пресуде неоснована, а да је ревизија туженог изјављена против другостепене пресуде основана због погрешне примене материјалног права у побијаној пресуди.

На основу изнетог, применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Суд је применом члана 165. ЗПП, обавезао тужиоца да туженом накнади трошкове ревизијског поступка и то на име састава ревизије износ од 12.000,00 динара, као и на име таксе на ревизију и таксе на одлуку по ревизији у износу од по 30.473,10 динара, те одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић